

Các chỗ để tài sấm muợn thế nào cũng sẽ bị lật đổ, nhưng mỗi nước có thể chết môt cách khác nhau.

Moammar Gadhafi

Khi Mùa Xuân Ả Rập bắt đầu ở Tunisie lan tới Ai Cập, nhiều người đã liên tưởng ngay đến những cuộc cách mạng nhưng lật đổ chỗ để công sản ở Đông Âu.

Không phải cuộc cách mạng nào cũng bùng nhưng. Tunisie và Ai Cập kết thúc ách tài môt cách êm đềm giữa Đông Đức, Ba Lan, Tiệp Khắc. Đến đây thì Libya kết thúc giữa România.

Môt điểm khác biệt là Nicolae Ceauescu bị đem ra xử nhanh chóng trong vòng bí mật rồi bị hành quyết. Còn Gaddafi sau khi bị bắt ngoài môt trận, đã bị bắt chẹt. Nhờ thế, có lẽ hàng ngàn người Libya giữ được mạng sống. Nếu chỗ đến khi đưa ông ta ra tòa rồi treo cổ như Saddam Hussein thì tàn quân của ông ta sẽ còn kháng cự lâu hơn.

Năm 2008, Qaddafi còn tiếp kiến bà Condoleezza Rice (và sau đó tiếp là ông “phôi lòng” bà ngoại ở trường Mỹ xinh đẹp). Năm 2009, ông ta còn được diễn văn trước hội đồng Liên Hiệp Quốc, lần đầu tiên và lần duy nhất. Sau khi nói 15 phút như mọi nguyên thủ quốc gia khác được phép sống, ông tiếp tục nói thêm 80 phút nữa; coi chừng giờ cũng phải ngoan ngoãn lắng nghe như dân Libya đối với quyền mình. Năm ngoái, ông còn công du sang Roma môt cách vang. Thoáng chốc, tất cả trở về cát bụi.

Trong thế kỷ 20 khi nhiều nước giành lấy được độc lập, có những nước lo xây dựng các định chế chính trị, xã hội làm nên tên tuổi lâu dài; những nước khác thì có các “lãnh tụ anh minh” xuất hiện đóng vai “anh hùng cứu quốc”. Môt trong những Người Hùng đó là ông Qaddafi.

Sau khi ông Qaddafi chết, nước Libya sẽ ra thế nào, chưa ai biết chắc. Dĩ nhiên của ông là môt xã hội phân liệt, chứ có đâu là phong phú ngoài ra không có môt thứ gì khác sống như môt quốc gia. Những người cộng mẩu cuồn cuộn dĩ dục chia sẻ môt ý chí, là lật đổ Qaddafi; ngoài ra chưa biết họ sẽ làm gì với di sản ông ta để lại. Vì họ không được chuần b. Các nước Libya không được chuần b, sau 42 năm sống dưới môt chỗ để tài khốc nghiệt.

Qaddafi rất giống những Người Hùng thuở trước ông, những Fidel Castro (còn sống),

Pol Pot (đã chết), giết người cộng Mao Trạch Đông, Kim Nhật Thành và Kim Chính Nhật; hay xa hơn nữa, Stalin, Hitler. Họ là những kẻ trỗi dậy xã hội cũ và kêu gọi người dân theo mình bằng giấc mơ xây dựng một quốc gia hùng cường trên nền tảng hoàn toàn mới. Qaddafi chọn cho mình những danh hiệu như: Giết người (Imam) của Thế giới Hồi Giáo; Nhà Địch Cách Mạng; Khoa Trưởng của các Nhà Cai trị Ả Rập; Anh Cả Lãnh đạo (khi cộng sản chính quyền, Địch Tá Qaddafi chết đã 30 tuổi; nếu già hơn vài chục tuổi chắc ông ta cũng muộn để tôn xưng là Bác, hay là Cha già Dân tộc).

Qaddafi cũng đề cao một chủ nghĩa quốc tế, không thể gọi là hơn mình trong phạm vi quốc gia, quá chết chóc. Ông ta cũng tuyên bố một thể Chủ nghĩa Xã hội; giết người như Hitler cũng dùng cái tên hợp thời này. Dù là danh nghĩa một chủ nghĩa xã hội, ông cũng tích tụ tài sản của nhân dân, một cách vơ a tích lũy tiền bạc trong tay vơ a bất mĩ người phải chịu làm nô lệ cho guồng máy ban phát cơm áo, nhà cửa và các tiện nghi khác. Theo gương của Stalin và Mao, Qaddafi biết rằng khi kiểm soát được cộng sản là có quyền pháp kiểm soát toàn thể xã hội hiện tại. Những năm đầu kinh tế của ông. Qaddafi cũng tỏ ra một guồng máy công an, một võ, bắt, giết, tra tấn những người có ý kiến khác. Qaddafi sẵn lòng guồng máy chuyên chế của mình để nuôi một đám thuộc hạ tham nhũng, tập trung quanh gia đình ông ta; như tài nguyên dầu lửa dồi dào. Giết người các bác Mao, bác Kim, Qaddafi bên ngoài rất lành mồm. Anh Cả đòi sống trong một cái lều. Chung quanh nuôi lợn dĩa, nuôi dê, cưỡi theo lối sống của người du mục. Khi sang New York họp Địch Hồi Địch Liên Hiệp Quốc, Qaddafi đòi một cái lều để ngủ chứ không vào khách sạn. Khi các dân quân nổi dậy chiếm Tripoli người dân Libya mới khám phá ra một mặt cuộc sống xa hoa của gia đình lãnh tụ kính yêu.

Độc báo đề m bày mấy kẻ chủ xã hội, Qaddafi tự nhiên cũng đứng lên một bày mấy nói dối trá tuyên truyền cho chế độ. Theo gương của Sách Đỏ của Mao Trạch Đông, ông ta xuất bản cuốn Sách Xanh năm 1975; bắt học sinh, sinh viên học tập “Tư tưởng Gaddafi,” môn học quan trọng nhất trong các khóa trình. Qaddafi ra lệnh mọi thành phố phải đứng tên, không phải chỉ có hình ông ta mà chỉ hình bìa Sách Xanh của “Tư Tưởng Gia Cách Mạng” Qaddafi nữa.

Cũng giết người như các bác Kim Chính Nhật, bác Pol Pot và bác Mao, Anh Cả Lãnh đạo Qaddafi phải đề cập tôn thờ, chiêm ngưỡng quyên niệm kính ngưỡng của dân chúng. Báo, đài không được nhắc đến, không được in hình một nhân vật nào khác ngoài lãnh tụ anh minh. Các ngôi sao bóng đá cũng không được đề cao trong các phương tiện truyền thông.

Kinh nghiệm của các quốc gia sống dưới những Người Hùng như Qaddafi cho thấy dĩ nhiên mà họ đề là những xã hội tan rã, những quốc gia thiêu hủy nền tảng. Tất cả guồng máy quốc gia được lập ra để phục vụ một cá nhân hay một thế hệ. Không có một thể chế chính trị và xã hội nào được công nhận và bền vững để thiết lập một guồng máy cai trị dựa trên luật pháp. Không một nhóm hay một thể chế xã hội được lập nào làm môi trường, làm khung cảnh cho người dân tham gia vào việc quốc gia. Cho nên sau khi chế độ độc tài sụp đổ thì thế hệ sinh ra hiện lo.

Những nước như Ba Lan, Tiệp Khắc, hoặc Nam Hàn, Đài Loan, ngay trong lúc chế độ độc tài còn cai trị, đã xuất hiện những hạt giống đang nảy mầm của xã hội công dân. Giới trí thức Hồi n Chấn hưng 77, Phong trào Công đoàn Đoàn Kết, hay các thể chế sinh viên đời học, các công đoàn Nam Hàn đều là những thể bào đầu tiên sau này phát triển thành xã hội công dân, nền tảng của chế độ dân chủ. Các quốc gia thiêu hủy những mầm mống của xã hội công dân, như

Qaddafi: Chỗ đứng tài nào cũng sẽ chết

Tác Giả: Ngô Nhân Dũng

Thứ Bảy, 22 Tháng 10 Năm 2011 08:02

Nelorussia, Ukraina, Iraq, hay các nước Trung Á thuộc Liên Xô cũ, sau khi lật đổ chế độ độc tài rồi, việc xây dựng các thể chế dân chủ thì do rất khó khăn và chậm trễ.

Đó là những tình huống mà người dân các nước sẽ sống trong chế độ độc tài phải suy ngẫm. Thay vì chế độ như Nga, Hungary, người lãnh đạo “tài độc và toàn,” một dân tộc hãy lo xây dựng các thể chế xã hội công dân ngay để tái thiết quốc gia sau khi lật đổ chế độ độc tài. Những chính quyền độc tài chuyên chế còn sót lại trên thế giới cũng phải suy nghĩ. Họ muốn được kết thúc trong bàn tay của ai nhưng như Đông Đức, Ba Lan, Tunisie, Ai Cập? Hay họ muốn theo sự phân chia Ceau escu và Qaddafi? Phải là ai chứ không thì nào nuôi mãi giấc mơ “muôn năm trường tồn” được. Muốn kết thúc êm thắm, tốt nhất nên dần dần từ từ do cho người dân được sinh hoạt đoàn thể, tập hợp, phát biểu, lập những hội đoàn để chuẩn bị cho một xã hội công dân tốt đẹp lại.

Chú Thích: Cách viết tên nhà độc tài Libya bằng chữ La tinh thay đổi. Vì chữ u và t trong tiếng Việt Q trong tiếng Ả Rập có thể phát âm nhiều cách khác nhau, “q” hoặc “k” hay “g” và “gh” tùy theo vùng. Cho nên hãng thông tấn Associated Press, báo Wall Street Journal và công ty CNN hay viết là “Gadhafi”, báo Los Angeles Times viết “Kadafi.” Đài truyền hình Ả Rập Al Jazeera, viết “Gaddafi,” trong khi nhật báo New York Times viết “el-Qaddafi,” cho có vẻ Ả Rập hơn!